

Európa Tanács

Parlamenti Közgyűlés

1582 (2002)¹ számú Ajánlás

Nők elleni családon belüli erőszak

1. A családon belüli erőszak a nők elleni erőszak legelterjedtebb formája, melynek következményei az áldozatok életének sok területére hatást gyakorolnak – ide tartozik a lakhatás, egészség, oktatás, és az ahhoz való jog, hogy életüket félelem nélkül, és az általuk kívánt módon élhessék. Ez az elterjedt jelenség minden európai országban gyakori és jelenléte nem korlátozódik egyetlen speciális társadalmi csoporthoz vagy réteghez sem. A családon belüli erőszak sokféle formát ölthet - úgymint fizikai erőszak, szexuális abuzus és nemi erőszak, fenyegetés és megfélemlítés -, és bűncselekményként kell elismerni.

2. Mindemellett a családon belül elkövetett erőszakot még mindig magánügynek tekintik. A statisztikák azt mutatják, hogy a 16 és 44 év közötti nők esetében a családon belüli erőszakot tartják a fő halál- és munkaképtelenségi oknak, a rákbetegséget, a közúti baleseteket és még a háborút is megelőzve. Ezért a családon belüli erőszakot társadalmi és politikai problémaként és az emberi jogok megsértéseként kell kezelni.

3. A Parlamenti Közgyűlés felhívja az Európa Tanács 2. Csúcstalálkozóján (Strasbourg, 1997) elfogadott zárónyilatkozatot, a Közgyűlés 1450 (2000) számú Ajánlását a nők elleni erőszakról Európában, illetve a Miniszteri Bizottság Rec (2002)5 számú Ajánlását a tagállamok számára a nők erőszakkal szembeni védelméről, mely az ilyen erőszak minden formáját mint a nők emberi jogainak általános megsértését ítélte el.

4. A Közgyűlés a családon belüli erőszakos cselekményeket bűncselekménynek tekinti, és felhívja a tagállamokat annak felismerésére, hogy kötelességük minden családon belüli erőszakos cselekmény megelőzése, nyomozása és megbüntetése, illetve a családon belüli erőszak áldozatainak védelme.

5. Tekintettel véve a családon belüli erőszak rejtett természetét, a Közgyűlés sürgeti a kormányokat hatékony köztudatosság-növelő módszerek és kampányok bevezetésére, a célból, hogy tájékoztassák és képezze az állampolgárokat e problémával kapcsolatban. Minden

---

¹ Közgyűlési vita, 2002. szeptember 27. (32. ülés). (Lásd 9525. számú Dokumentum: a Nők és Férfiak Esélyegyenlőségi Bizottságának jelentése, jelentéstevő: Ms Keltošová; és 9563. számú Dokumentum, a Szociális, Egészségügyi és Családügyi Bizottság véleménye, jelentéstevő: Mr Hancock). A szöveget a Közgyűlés 2002 szeptember 27-én (a 32. Ülésen) elfogadta.

kormányának rendelkeznie kell objektív információval és adatokkal a bűncselekmények dimenziójáról.

6. A Közgyűlés elismeri a helyi szintű közösségi beavatkozási stratégiák fejlesztésének fontosságát, melyek célja a családon belüli erőszakkal szembeni harcban az intézményközi együttműködés koordinációja és a pénzügyi és humán erőforrások mobilizációja, s melyek felszólítják az embereket nagyobb felelősség vállalására, azzal a céllal, hogy munka- és lakóhelyükön egyaránt megváltozzon a szemléletmód.

7. Ezért a Közgyűlés felhívja az Európa Tanács tagállamait az alábbiakra:

A családon belüli erőszak áldozataival kapcsolatban teendő intézkedések terén

i. a jogi lépések megtétele előtt biztosítsanak a családon belüli erőszak áldozatai számára ingyenes jogi tanácsadást és segítséget;

ii. segítsék a családon belüli erőszak áldozatait olyan lakóközpontok megnyitásával, ahol a nők pszichológiai segítséget kaphatnak, továbbá a jóléti szervezeteknek és krízis-szolgálatoknak nyújtott pénzügyi támogatással;

iii. biztosítsanak hatékony védelmet az erőszak áldozatai számára az erőszakos cselekményt követően és az egész jogi eljárás idejére;

iv. nyújtsanak speciális pénzügyi támogatást a családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó nem-kormányzati szervezeteknek és nőszervezeteknek;

v. hozzanak vagy erősítsék meg a meglévő szociális védelmi intézkedéseket a célból, hogy biztosítsák a nők és gyermekek erőszakos cselekmények során keletkezett sérüléseinek a szociális védelmi rendszerek keretében történő ellátását;

vi. segítsék elő a fiatal személyekkel foglalkozó szakemberek és az egészségügyi dolgozók képzését, a célból, hogy azonosítani tudják azokat a gyermekeket és serdülő korúakat, akik erőszakos otthoni környezetben nőnek fel, és megtegyék a szükséges intézkedéseket a személyek támogatására;

vii. biztosítsák az orvosi személyzet képzését annak érdekében, hogy képessé tegyék őket az erőszak áldozatainak azonosítására;

viii. biztosítsanak független tartózkodási jogot azon

bevándorló nők számára, akik családon belüli erőszak áldozatai.

A családon belüli erőszak megelőzése érdekében teendő intézkedések terén

i. fejlesszék a családon belüli erőszakra vonatkozó statisztikákat s ezt szem előtt tartva alkossanak reális képet a családon belüli erőszak természetéről és gyakoriságáról, tegyék lehetővé az e problémára előirányzott források azonosítását, és a családon belüli erőszakkal szembeni küzdelemre irányuló kezdeményezések értékelését;

ii. építsenek ki partneri viszonyt a nők jogainak védelméért felelős hatóságok és a regionális és helyi hatóságok között, annak érdekében, hogy növeljék a családon belüli erőszak női áldozatai számára nyitva álló rehabilitációs központok és menedékházak számát;

iii segítsék elő a folyamatos együttműködést és egyetértést a rendőrség, a kormányzati szervek és nem-kormányzati szervezetek között a családon belüli erőszakhoz kapcsolódó problémákkal és veszélyekkel szembeni harc során;

iv. fejlesszenek ki cselekvési terveket a női nem-kormányzati szervezetekkel együttműködésben, annak érdekében, hogy létrehozzanak egy, a családon belüli erőszakot elutasító általános légkört;

v. indítsanak országos tudatosító médiakampányokat a családon belüli erőszak ellen;

vi. szervezzenek megfelelő képzést a családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó személyek: az egészségügyi dolgozók, a rendőrség és szociális munkások számára;

vii. kezdjék el nagyon korai szakaszban a nemek egyenlőségéről és az erőszakmentes viselkedésről szóló oktatást, és biztosítsanak megfelelő képzést a tanárok számára a családon belüli erőszak és a nemek egyenlősége kérdéséről;

viii. képzési programokon keresztül ösztönözzék az állampolgárokat, hogy ismerjék el felelősségüket, és tegyenek pozitív lépéseket a családon belüli erőszak visszaszorítására és megelőzésére a társadalomban;

ix. növeljék az állami finanszírozást a családon belüli erőszakkal foglalkozó szociális szolgáltatások támogatása érdekében;

x. ösztönözzék a médiát, hogy a családon belüli erőszak problematikáját rendszeresen, objektív és elfogulatlan módon közvetítse; a tömegkommunikációs eszközöknek úgyszintén próbálkozniuk kell a nyilvánosság képzésével az ilyen fajta erőszak okairól és következményeiről;

xi. ösztönözzék a nőket az önvédelmi technikák megtanulására;

xii. dolgozzanak ki képzési programokat speciálisan a nők elleni erőszakos cselekmények elkövetői számára;

xiii. fejlesszenek ki speciális információs programokat a férfiak számára, azzal a céllal, hogy megelőzzék a családon belüli erőszakos cselekményeket.

Megteendő jogi intézkedések:

i. a nemzeti jogi szabályozásnak meg kell tiltania a családon belüli erőszak minden formáját, és hatékony jogi rendelkezéseket kell bevezetnie, ideértve az erőszakos partner azonnali eltávolítását a közös háztartásból továbbá a nő és gyermekei környezetéből, az erőszakra vonatkozó korábbi bizonyítékok hiányában is, és már az első panasz nyomán, nem várva a bírói döntésre;

ii. a családon belüli erőszak fogalmát oly módon kell meghatározni a nemzeti jogi szabályozásban, hogy annak minden formája súlyos bűncselekményként kezelendő;

iii. a nők erőszakkal szembeni védelmét szolgáló hatékonyabb rendszer létrehozását célzó jogi és intézményi reformra tekintettel szükséges a létező nemzeti jogszabályok felülvizsgálata és összehasonlító kutatások végzése;

iv. a házastársi kapcsolatban elkövetett nemi erőszakot bűncselekményként kell szabályozni;

v. az igazságszolgáltatáshoz és a különböző eljárásokhoz való hozzájutásnak rugalmasabbnak kell lennie: a meghallgatásoknak lehetőség szerint a nyilvánosság kizárásával kell történniük, korlátozott bizonyítási terhet kell alkalmazni és így tovább;

vi. a rendőrségnek és jogalkalmazó szerveknek meg kell adni a hatáskört a nyomozás lefolytatására, a bizonyítékok beszerzésére és jogérvényesítésre irányuló indítvány előterjesztésére a családon belüli erőszak áldozatai nevében.

8. A Közgyűlés felhívja a Miniszteri Bizottságot, hogy indítson egy, a családon belüli erőszakkal szembeni európai évet, mely európai szinten világítaná meg a problémát és arra ösztönözné az európai kormányokat, hogy tegyenek konkrét lépéseket a családon belüli erőszak leküzdésére.
